

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno autorky: Jakub Charousek

Jméno vedoucího práce: Mgr. Stanislav Myšička, Ph.D.

Název práce: Metafory evropské integrace v českém politickém diskurzu v období 2010-2013

Práce Jakuba Charouska se věnuje metaforám, které používaly české politické strany a Vláda ČR v souvislosti s evropskou integrací v době vrcholící diskuse o budoucnosti Evropské unie. Jedná se o téma originální, které navazuje na již etablovaný výzkum o metaforách evropské integrace, jenž v českém prostředí realizuje především Petr Drulák. Práce je rozdělena do několika částí. V první části autor osvětluje základní pojmy a koncepty, se kterými bude pracovat a využití analýzy metafor k porozumění politickému jednání. Teoretická část je následována metodologickou kapitolou a představením tří teorií evropské integrace (neofunkcionalismus, federalismus a mezivládní přístup). V analytické části autor popisuje, jaké (konceptuální) metafory vztahující se k výše uvedeným teoriím evropské integrace v textu identifikoval a co o českém politickém diskurzu a jednotlivých aktérech vypovídají z hlediska jejich postojů k evropské integraci. Tato část je doplněna i o kvantitativní charakteristiku využití daných metafor.

V první řadě je třeba ocenit, jak se autor práce zhostil daného tématu a především analýzy metafor. Ačkoliv má práce určité problémy (viz níže), jedná se o velmi zdařilý pokus. V teoretické části se autor několikrát dotýká epistemologické a ontologické povahy analýzy metafor. Ačkoli autor upozorňuje na (dle Druláka 2008) epistemologickou a ontologickou pružnost (str. 19), v textu se občas tyto pozice mísí. Pokud připustíme, že metafory mohou být po výše zmíněné stránce „pružné“, pak je i tak ale třeba rozlišovat mezi objektivistickou a konstruktivistickou povahou metafor, resp. analýzou metafor a k jedné z nich se „přihlásit“. Tyto dva přístupy k metaforám nejsou volně zaměnitelné. V analytické části autor hledá v korpusu (výběr textu tvořící korpus by měl být součástí metodologické kapitoly) metaforické pojmy (POHYB, ROVNOVÁHA a NÁDOBA), které Drulák (2004) identifikoval pro každou z uvedených teorií evropské integrace. Právě snaha identifikovat tyto metaforické pojmy v korpusu, dle mého názoru, v některých případech vede k tomu, že přání je nalézt vítězi nad „reálnou přítomností“ těchto metaforických pojmů (zde se částečně projevuje i problém silnějšího důrazu na roli struktury). Patrné je to především u metaforického pojmu ROVNOVÁHA (str. 35-36), kde, dle mého názoru, metaforické výrazy identifikované autorem netvoří metaforický pojem ROVNOVÁHY, neboť *diferenciace mezi státy, jasné rozdělení kompetencí* (str. 35), apod. nemají objektivní význam rovnováhy. Zde se v reálu projevuje problém objektivistické a konstruktivistické povahy metafor, která v textu není dostatečně reflektována. Z objektivistického hlediska se domnívám, že uvedené metaforické výrazy netvoří metaforický pojem ROVNOVÁHY. Přeneseně (ale přes velký „oslí můstek“) mohou tvořit metaforický pojem ROVNOVÁHY, budeme-li velmi detailně kontextualizovat (jinými slovy v tomto případě konstruovat) tento význam skrze teorii mezivládního přístupu. Zde je ale pak potřeba brát v potaz rozdíl mezi akademickým diskurzem (Drulák) a politickým diskurzem (korpus). Rovněž se domnívám, že metaforický pojem NÁDOBA je TĚLO, resp. Vámi uvedené metaforické výrazy, např. *...ztrácela dech, bude držet dietu*, apod. (str. 35), tvoří metaforický pojem EU je ČLOVĚK (běžný metaforický pojem je STÁTYS jsou LIDÉ). Tento pojem totiž reflektuje aspekt jednání, který Vámi uvedené metaforické výrazy dle mého názoru obsahují. Nakonec závěr práce obsahuje některá tvrzení, která neodpovídají tomu, čím se práce zabývala, např. *„Práce ukázala, že používání metafor je převážně nevědomé...“* (str. 44).

Autor pracuje s relevantní literaturou. Doporučil bych, aby se podíval na texty Charteris-Blacka (2004), které nabízejí inspirativní metodologický postup a upozorňují na důležitou roli kontextu v interpretaci metafor.

Práce odpovídá z hlediska obsahu i zpracování obvyklým standardům kladeným Katedrou politologie FF UHK na bakalářské práce, proto práci navrhuji k obhajobě a navrhuji hodnocení A.

Datum a místo:

Podpis:

Literatura:

Drulák, Petr. 2008. Jak zkoumat politiku: kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích . Praha: Portál.

Drulák, Petr. Metaphors Europe Lives by: Language and Institutional Change of the European Union. EUI Working paper SPS No. 2004/15. Dostupné na:
<http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/2632/sps2004-5.pdf?sequence=1>

Charteris-Black, Jonathan. 2004. Corpus Approaches to Critical Metaphor Analysis Houndmills: Palgrave Macmillan.